

UDENRIGSMINISTERIET

EUROPAUDVALGET
Alm. del - bilag 1185 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere.

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Errangeres
Girokonto 300-1806

Bilag

Journalnummer
400.C.2-0

EU-sekr.

16. juli 2003

Til orientering for Folketingets Europaudvalg vedlægges Miljøministeriets notat om endelig vedtagelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om sporbarhed og mærkning af genetisk modificerede organismer, KOM(2001) 182.

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Endelig vedtagelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om sporbarhed og mærkning af genetisk modificerede organismer

KOM (2001) 182

1. Status

Kommissionen har ved KOM (2001) 182 af 25. juli 2001 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om sporbarhed og mærkning af genetisk modificerede organismer og sporbarhed af fødevarer og foder fremstillet af genetisk modificerede organismer og om ændring af direktiv 2001/18/EF (udsætningsdirektivet). Forslaget er forelagt Rådet den 21. august 2001.

Forslaget har hjemmel i Traktatens artikel 95(1) i TEF og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251.

Forslaget supplerer Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/18/EF om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer og om ophævelse af Rådets direktiv 90/220/EØF, hvoraf det fremgår i artikel 4 stk. 6, at medlemslandene skal træffe foranstaltninger med henblik på at sikre sporbarhed i alle stadier af markedsføringen af GMO'er, der er tilladt i henhold til direktivets del C.

Forslaget er fremsat sammen med forslaget til ny forordning om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer, KOM (2001) 425 af 25. juli 2001. Kommissionen ser vedtagelse af de to forslag som et skridt på vejen til at få ophævet moratoriet for markedsføring af GMO'er i EU.

Grundnotat om forslaget er sendt til Folketinget den 17. september 2001. Sagen er blevet forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 21. september, den 26. oktober og den 7. december 2001 samt den 21. juni og den 11. oktober 2002. Aktuelt notat er sendt til Folketinget den 29. november 2002, og sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg med henblik på forhandlingsoplæg den 6. december 2002.

Europa-Parlamentet vedtog ved 1. læsning den 3. juli 2002 30 ændringer til forslaget. 15 af disse ændringer var uacceptable for Rådet, mens 15 andre blev indarbejdet i den fælles holdning, enten ordret, delvist eller i princippet.

Rådet opnåede politisk enighed om fælles holdning til forslaget ved Rådsmødet (miljø) den 9.-10. december 2002, og den fælles holdning blev vedtaget endeligt den 17. marts 2003.

Europa-Parlamentet vedtog ved 2. læsning den 2. juli 2003 med absolut flertal seks ændringer til den fælles holdning. Såfremt Rådet med kvalificeret flertal godkender Europa-Parlamentets forslag, kan forslaget vedtages endeligt uden anvendelse af forligsprocedure.

Det forventes, at forslaget vil blive sat på dagsordenen til vedtagelse ved Rådsmødet (landbrug) den 22. juli 2003.

2. Indhold - det endelige resultat

Rådets fælles holdning af 17. marts 2003

Med forslaget oprettes et sporbarheds- og mærkningssystem for genetisk modificerede organismer (GMO'er), der udgør eller indgår i produkter, og et sporbarhedssystem for fødevarer og foder fremstillet af GMO'er. Systemet skal finde anvendelse på alle markedsføringsstadier og vil gøre det lettere at målrette overvågningen af potentielle virkninger; kontrollere og verificere mærkningsangivelser samt tilbagetrække produkter, hvis der viser sig uforudsete sundheds- eller miljørisici.

Sporbarhedssystemet indebærer følgende elementer:

- 1) Kommissionen skal udarbejde et system til at bestemme GMO'ernes identitet ved tilde-
ling af en entydig identifikator.
- 2) Der skal indføres systemer og procedurer, der gør det muligt at fastslå, fra hvilke og til
hvilke virksomheder produkterne er stillet til rådighed.
- 3) Virksomhederne skal videregive oplysninger om et produkts identitet, dvs.
 - om det indeholder GMO'er samt de entydige identifikatorer for hver enkelt GMO,
som produktet indeholder, eller
 - at produktet er fremstillet af GMO'er i tilfælde, hvor der er tale om fødevarer og foder,
der er fremstillet af GMO'er.
- 4) Virksomhederne skal opbevare nærmere angivne oplysninger i fem år og efter anmodning
stille dem til rådighed for de kompetente myndigheder.
- 5) For at fremme en samordnet tilgang til tilsyn og kontrol skal Kommissionen opstille ret-
ningslinier for metoder til prøvetagning og analyse.

Rådet strammede bestemmelserne i Kommissionens forslag om de oplysninger, der skal led-
sage bulkforsendelser af produkter, der indeholder blandinger af GMO'er. Rådet blev således
enige om, at operatørerne skal kunne angive en liste over entydige identifikatorer for de
GMO'er, der er indgået i blandingen.

Det blev vedtaget, at forordningen skal omfatte produkter, der består af, indeholder eller er
fremstillet af GMO'er, men ikke produkter, der er fremstillet ved hjælp af GMO'er (f.eks.
animalske produkter fra dyr, der har fået genmodificeret foder).

Derudover blev der tilføjet en revisionsbestemmelse, som indebærer, at Kommissionen skal
rapportere om forordningens implementering og om nødvendigt fremsætte forslag til revision
efter reglerne for fælles beslutningstagen. Endelig blev det besluttet, for at sikre overens-
stemmelse med forslaget om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer, at indføre en
grænseværdi på 0,9% for utilsigtet tilstedeværelse af GMO'er i produkter til direkte forar-
bejdning til andre formål end fødevarer og foder, uden at dette giver anledning til sporing og
mærkning.

UK, Luxembourg, NL og Danmark kunne ikke støtte den fælles holdning. Danmark tilkendegav, at forslaget kunne støttes, såfremt Kommissionen ville give et tilsagn om at fremlægge

forslag til klare erstatningsregler for GMO-skader, som omfatter såvel skader på miljøet som økonomiske skader. Kommissionen afviste at give et sådant tilsagn.

Europa- Parlamentets ændringsforslag

Europa-Parlamentet vedtog den 2. juli 2003 seks forslag til ændring af Rådets fælles holdning. Den væsentligste ændring beror på at Kommissionen, som støtte for medlemslandenes varetagelse af deres opgaver, skal oprette et centralt fællesskabsregister, som indeholder oplysninger om de indsatte sekvenser og referencemateriale om godkendte GMO'er. Registret skal ligeledes indeholde foreliggende relevante oplysninger om ikke-godkendte GMO'er.

Europa-Parlamentet vedtog også to nye betragtninger, der sikrer, dels at forbrugeren får de nødvendige oplysninger til at træffe et informeret valg, og dels at Kommissionen skal forelægge en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet om gennemførelsen af forordningen. Derudover blev der vedtaget to ændringsforslag, der sikrer, at virksomhederne infører standardprocedurer til opbevaring af de krævede oplysninger samt et ændringsforslag, der pålægger Kommissionen både at opstille og offentliggøre tekniske retningslinier for prøvetagning og analyse.

Kommissionen kan tilslutte sig Europa-Parlamentets ændringsforslag.

Resultatet af Europa-Parlamentets 2. læsning ser umiddelbart ud til at have opbakning fra et kvalificeret flertal i Rådet.

Regeringen er generelt positiv overfor Kommissionens forordningsforslag og kan acceptere Parlamentets ændringsforslag. Forordningsforslaget vil betyde øget information til både industri, myndigheder og forbrugere om GMO'er samt om fødevarer og foder, der er fremstillet af GMO'er. Dermed understøtter forslaget regeringens hensigter om at sikre en effektiv forbrugerinformation og et frit forbrugsvalg muliggjort i form af en fyldestgørende mærkning. En vedtagelse af forordningsforslaget er endvidere en forudsætning for at få ophævet det moratorium, der i øjeblikket eksisterer i EU. Vedtagelsen af Fællesskabslovgivning på dette område vil endvidere styrke Danmarks og EU's aktive rolle i tilblivelsen af tilsvarende globale aftaler om sporbarhedssystemer og mærkning af GMO og GMO produkter.

I overensstemmelse med den tilkendegivelse et flertal i Europaudvalget fremkom med i forbindelse med regeringens forelæggelse af forhandlingsoplæg den 6. december 2002, har Danmark under forhandlingerne forsøgt at få et tilsagn fra Kommissionen om at fremlægge forslag til klare erstatningsregler for GMO-skader, som omfatter såvel skader på miljøet som økonomiske skader. Kommissionen har hidtil afvist dette og må forventes fortsat at afvise et sådant ønske.

Regeringen agter fortsat at agere i overensstemmelse med den ovenfor nævnte tilkendegivelse fra et flertal i Europaudvalget, og vil således ikke støtte en endelig vedtagelse af forslaget, medmindre Kommissionen giver tilsagn om at fremlægge forslag til klare erstatningsregler for GMO-skader, som omfatter såvel skader på miljøet som økonomiske skader.